

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ПЛАТФОРМА
П Р А В Л Ю Д И Н И

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

Аналітичний звіт

про стан оприлюднення публічної інформації
на офіційних веб-сайтах судів першої інстанції

Київ
2018

ЗМІСТ

I. Вступ.....	2
II. Про проект.....	5
III. Результати моніторингу	7
3.1. Інформація, яку представлено найкраще	8
3.2. Основні проблеми, виявлені під час моніторингу:.....	9
IV. Аналіз проблем, виявлених під час моніторингу.....	11
4.1. Об’єктивні проблеми неоприлюднення певної інформації на веб-сайтах та веб-сторінках судів.	11
4.2. Суб’єктивні проблеми неоприлюднення певної інформації на веб-сайтах та веб-сторінках судів.	13
4.3. Питання доступності інформації на офіційній сторінці суду на веб-порталі «Судова влада».....	14
4.4. Доступність форматів, у яких оприлюднено інформацію	15
4.5. Зручність сприйняття інформації (технічні параметри)	16
V. Рекомендації.....	17
VI. Рейтинг відкритості	18

Звіт підготовлено експертами громадської організації «Платформа прав людини» за результатами моніторингового дослідження офіційних веб-сайтів судів, проведеного в рамках проекту «ОЦІНКА ТА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІДКРИТОСТІ ОФІЦІЙНИХ ВЕБ-САЙТІВ СУДІВ УКРАЇНИ»

«Проект реалізується за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя».

«Погляди авторів, викладені у цьому виданні, не обов’язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки».

I. Вступ

Вільний доступ до інформації про діяльність суб'єктів владних повноважень - це важливе підґрунтя для побудови сучасної демократичної держави. Він забезпечує прозорість і відкритість органів державної та місцевої влади, дозволяє громадськості здійснювати контроль за їх діяльністю. Забезпечення можливості швидкого та простого отримання відкритої інформації, якою володіють органи публічної влади, є однією з умов для запобігання корупції, виявлення та припинення корупційних діянь.

Офіційні веб-сайти органів влади, на сьогодні, є універсальним інструментом у взаємовідносинах між державою і громадянином. Як свідчать результати соціологічних опитувань, з кожним роком значення, вплив і ефективність віртуального простору в Україні зростає. Вдосконалюються технології, збільшується кількість користувачів, з'являються нові можливості отримання інформації та послуг з допомогою мережі Інтернет. У таких умовах найпростішим і найнадійнішим засобом комунікації виступає офіційний веб-сайт. Від якості, зручності та інформативності веб-сайту будь-якого органу публічної влади залежить його імідж, результативність роботи, персональне навантаження на посадових осіб, відповідальних за роботу з громадянами тощо. Адже, інформація та сервіси від влади, які доступні он-лайн 24 години на добу, нерідко позбавляють людину необхідності йти на прийом, вимагати особистої уваги від чиновників.

Зважаючи на це, у 2016 році на замовлення та під керівництвом Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини експертами неурядових організацій було розроблено єдину Методологію оцінки рівня забезпечення доступу до публічної інформації суб'єктами владних повноважень. Затверджена Методологія передбачає, зокрема, проведення моніторингу стану забезпечення доступу до публічної інформації шляхом оприлюднення на офіційних веб-сайтах. Моніторинг покликаний, насамперед, оцінити рівень інформаційної відкритості органів публічної влади відповідно до вимог чинного законодавства, а також надати рекомендації щодо покращення доступу до публічної інформації.

У звіті презентовано результати оцінки рівня інформаційної відкритості 90 веб-сайтів/веб-сторінок судів першої інстанції України.

Із результатами можна ознайомитися на веб-сайті ГО «Платформа прав людини» www.ppl.org.ua.

Дякуємо всім представникам судової гілки влади, хто був небайдужим і брав активну участь у комунікаціях з експертами!

II. Про проект

Протягом жовтня – грудня 2017 року експертами ГО «Платформа прав людини» вперше в Україні проведено моніторинг офіційних веб-сайтів/веб-сторінок (далі по тексту - сайти) 25-ти місцевих господарських судів, 25-ти місцевих (окружних) адміністративних судів та 40 місцевих загальних судів, а саме районних судів міст Києва, Харкова, Львова, Дніпра та Запоріжжя. Дослідження здійснено в межах проекту «Оцінка та підвищення рівня інформаційної відкритості офіційних веб-сайтів судів України», який впроваджується за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Нове правосуддя» та сприяння офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Під час реалізації проекту експертами з моніторингу з'ясовано стан оприлюднення публічної інформації судами, виявлено доробки, варті наслідування, та прогалини в інформаційному наповненні сайтів. Це, в свою чергу, дало можливість проаналізувати отримані результати і надати рекомендації щодо покращення доступу до публічної інформації.

Окрім описаного, цей проект спрямований на те, щоб стимулювати суди оприлюднювати публічну інформацію про свою діяльність. З цією метою організовано взаємодію між експертами з моніторингу та представниками судів (етап комунікацій), під час якої останні мали можливість ознайомитись із попередніми результатами моніторингу, надати свої зауваження, оприлюднити інформацію, якої бракувало. У такий спосіб суди отримали можливість покращити ситуацію і стати більш відкритими для громади.

Об'єктом дослідження є офіційні веб-сайти зазначених судів чи їх веб-сторінки на порталі «Судова влада України».

Моніторинг інформаційної відкритості судів першої інстанції проведено з використанням Методології оцінки рівня забезпечення доступу до публічної інформації суб'єктами владних повноважень (зокрема, відповідно до розділу III цієї Методології). Визначені в Методології орієнтовні «Параметри для аналізу наповнення сайтів судів» актуалізовано станом на 1 червня 2017 року.

Параметри моніторингу. Під час моніторингу досліджено такі основні групи відомостей:

1. Загальна інформація про суд;
2. Структура суду;
3. Суддівське самоврядування;
4. Відомості про інформаційні системи та електронні сервіси судів;
5. Відомості про заходи щодо протидії корупції та очищення влади;
6. Нормативно-правові засади діяльності суду;
7. Діяльність суду по забезпеченню прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб;
8. Відкриті дані.
9. Інформація про закупівлю товарів, робіт, послуг за бюджетні кошти;
10. Кадрове забезпечення;
11. Бюджет. Фінанси.
12. Безкоштовна правова допомога.

У процесі дослідження експертами з моніторингу аналізувались повнота та актуальність інформації, зручність навігації по веб-сайту, формат, у якому оприлюднено інформацію, електронні сервіси та технічні параметри сайтів, а також наявність/відсутність негативного контенту.

Етапи проведення моніторингу

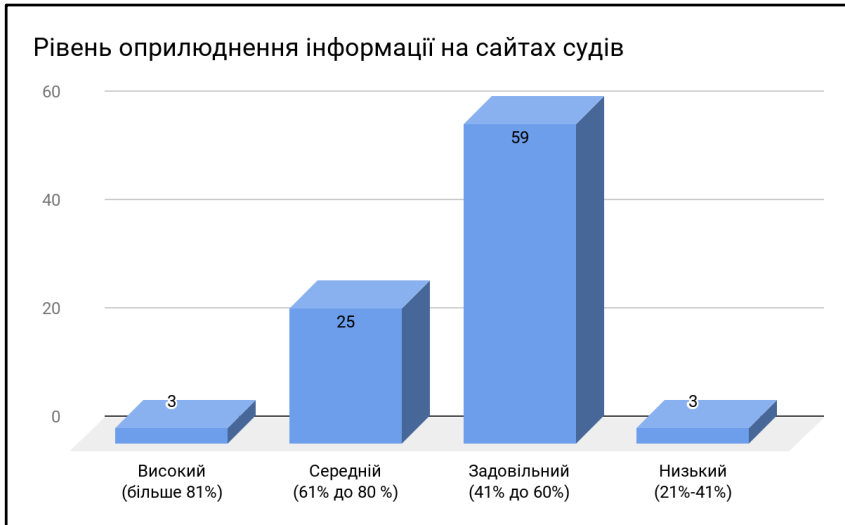
Перший етап: проведення змістовного аналізу стану оприлюднення публічної інформації на веб-сайтах судів.

Другий етап: направлення попередніх результатів моніторингу судам для ознайомлення та подачі зауважень, комунікації з представниками судів з приводу попередніх даних моніторингу.

Третій етап: визначення остаточних результатів.

III. Результати моніторингу

В результаті моніторингу виявлено, що рівень оприлюднення інформації на сайтах судів є переважно **задовільним**. Докладніше ситуацію можна охарактеризувати наступним чином:

- 3 суди мають високий рівень інформаційної відкритості (більше 81 %);
- 25 судів - середній рівень інформаційної відкритості (від 61 % до 80 %);
- 59 судів - задовільний рівень інформаційної відкритості (від 41 % до 60 %);
- 3 суди мають низький рівень інформаційної відкритості (від 21 % до 41 %).

Слід зазначити, що жоден із досліджених судів не має незадовільного рівня інформаційної відкритості (від 0 % до 20 %).

3.1. Інформація, яку представлено найкраще

Переважно повною та доступною для користувачів офіційних веб-сайтів та веб-сторінок судів є наступна інформація:

- 1) Загальна інформація про суд, включаючи контактну (незначні винятки: практично відсутні відомості про основні завдання, місію та функції, що стоять перед судом; не завжди повно відображено перелік справ, підсудних суду; територія, на яку поширюються повноваження суду);
- 2) Інформація про структуру суду (за виключенням відомостей про повноваження голови та заступників голови суду, а також про спосіб запису на прийом, про адресу приймальні голови суду та його заступників тощо), списки суддів та організаційну структуру апарату суду;
- 3) Відомості про інформаційні системи та системи забезпечення гласності судового процесу;
- 4) Відомості про електронні сервіси судів;
- 5) Відомості щодо виконання закону «Про очищення влади»;
- 6) Нормативно-правові засади діяльності суду;
- 7) Реквізити для сплати судового збору (з можливістю автоматичного розрахунку та створення квитанції), штрафів, депозитні рахунки тощо;
- 8) Зразки типових заяв;
- 9) Зручні форми електронного запиту і звернення;
- 10) Інформація з кадрових питань;
- 11) Відомості щодо безкоштовної правової допомоги.

Варто зазначити, що на сайтах/сторінках судів створено технічну можливість направити електронне звернення та електронний запит на доступ до публічної інформації, зроблено посилання на он-лайн трансляції судових засідань, що значно покращує доступ до інформації. Крім того, доцільно відмітити зручність навігації і відсутність негативного контенту на цих веб-ресурсах.

3.2. Основні проблеми, виявлені під час моніторингу:

Проведене дослідження дало можливість з'ясувати, якої інформації бракує на сайтах судів. Зокрема, моніторинг показав, що переважно не оприлюднюються такі відомості:

- 1) Опис компетенції голови суду та його заступників;
- 2) Спосіб запису на прийом до голови суду та його заступників, а також інформацію про адресу їх приймальні, включаючи номер кабінету, де вона знаходиться;
- 3) Інформація для маломобільних груп населення;
- 4) Опис компетенції, завдань, функцій структурних підрозділів апарату суду;
- 5) Відомості про поштові адреси структурних підрозділів, адреси їхнього місцезнаходження, включаючи номер кабінету, графік роботи.
- 6) Інформація про суддівське самоврядування, включаючи відомості про перелік зборів суддів, порядок доступу до них та прийняті рішення;
- 7) Відомості про порядок складання, подання й розгляду звернень громадян та запитів на інформацію (відповідно), а також контактна інформація для надсилання звернень та запитів (електронна і поштова адреси, телефони, факси, адреса для подання звернення особисто, а також місцезнаходження (адреса) місця, де можна працювати із публічною інформацією в приміщенні суду);
- 8) Відомості про оскарження рішень, дій (бездіяльності) суду і його посадових осіб, включаючи порядок оскарження, зразок відповідної скарги в актуальному стані;
- 9) Порядок оскарження неправомірних дій судді, включаючи зразок відповідної скарги;
- 10) Система обліку публічної інформації;
- 11) Відомості про механізми і процедури за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень розпорядника інформації;

- 12) Інформація про заплановані та поточні заходи, не пов'язані із здійсненням правосуддя;
- 13) Відомості про врахування громадської думки у діяльності суду, як розпорядника інформації;
- 14) Реєстр та паспорти наборів відкритих даних;
- 15) Інформація про закупівлю товарів, робіт, послуг за бюджетні кошти, зокрема, перелік інформаційних повідомлень про оголошені торги та /чи інші процедури закупівель, звіти про результати проведення процедури закупівлі;
- 16) Бюджет та фінанси суду;
- 17) Відомості про адресу електронної пошти центрів безоплатної правової допомоги.

Експерти з моніторингу також зазначили, що на досліджених сайтах, як правило, відсутня мапа офіційного сайту та можливість пошуку в межах сторінки (сайту) суду, немає мобільної версії та спеціальної версії для осіб зі слабким зором, відсутня функція звукового супроводження сайту, що, в свою чергу, знижує доступність оприлюдненої інформації.

IV. Аналіз проблем, виявлених під час моніторингу

Під час проведення моніторингу експертами виявлено низку проблем, які перешкоджають вільному доступу користувачів до публічної інформації про діяльність судів. Їх причини пов'язані із низкою об'єктивних та суб'єктивних чинників. Зокрема, неможливість оприлюднення певної інформації на сайтах чи веб-сторінках подекуди пов'язана із відсутністю необхідних технічних можливостей або обмеженістю часових ресурсів для належного розміщення інформації (причини об'єктивного характеру). З іншого боку, значний обсяг відомостей не оприлюднено через відсутність певних традицій чи знань щодо необхідності розміщення тієї чи іншої інформації на сайті. Показовим є те, що після направлення судам попередніх результатів моніторингу, експерти отримали позитивну реакцію: на багатьох веб-сторінках та сайтах було оприлюднено відомості про суддів-спікерів та їхні контактні дані, інформацію для маломобільних груп населення, про центри безоплатної правової допомоги тощо. Очевидно, що неоприлюднення цієї інформації було пов'язане лише з відсутністю відповідних знань.

4.1. Об'єктивні проблеми неоприлюднення певної інформації на веб-сайтах та веб-сторінках судів.

Насамперед варто зазначити, що серед об'єктивних причин, через які користувачі сайтів не можуть отримати ту чи іншу інформацію про діяльність суду, необхідно виділити такі найголовніші:

1) Більшість веб-сторінок судів першої інстанції розміщено на веб-порталі «Судова влада України». Цей портал повністю оновлено в травні 2017 року. Відповідно, працівникам судів необхідно було перенести частину інформації з попереднього веб-ресурсу, що потребувало деякого часу.

2) Технічні параметри нового веб-порталу «Судова влада України» не в повній мірі дозволяють оприлюднювати необхідну інформацію про суд та не завжди забезпечують зручний доступ до опублікованих відомостей.

Зокрема, «колонститул» зазначеного порталу не містить інформації про те, що він є офіційним. Відповідно, суди, які мають свої сторінки на порталі, об'єктивно не можуть позначити їх, як офіційні (хоча деякі з них розміщували такі відомості в розділах про суд).

Веб-портал «Судова влада України» забезпечує кожному суду можливість оприлюднювати інформацію в таких розділах: «Про суд», «Прес-центр», «Громадянам», «Показники діяльності», «Інше». Під час проведення моніторингу виявлено, що **не існує єдиного підходу до інформаційного наповнення** зазначених розділів. В результаті час від часу відомості про суд та про повноваження голови суду, його заступників можна знайти в розділі «Інше», хоча логічніше її шукати в розділі «Про суд»; відомості про інформаційні системи, якими володіє суд, частково оприлюднюються в розділі «Громадянам», а частково — у розділі «Інше»; відомості про заходи щодо протидії корупції та очищення влади оприлюднюються то в розділах «Показники діяльності» то в розділі «Інше» тощо.

Причиною такого явища є те, що на порталі створено тільки п'ять розділів і їх явно не вистачає. Більше того, два з них просто переповнені інформацією. Мова йде про розділи «Громадянам» та «Інше», які іноді мають **більше 30** підрозділів (див., наприклад, сайт Шевченківського районного суду м. Києва). Можливо через це деякі суди в розділі «Про суд» почали створювати додаткові «кнопки» (підрозділи), за допомогою яких намагаються покращити доступ до відомостей, що користуються найбільшим попитом (див., наприклад, сайт Солом'янського районного суду м. Києва: https://sl.ki.court.gov.ua/sud2609/pro_sud/info_sud/, Дніпровського районного суду м. Києва: https://dn.ki.court.gov.ua/sud2604/pro_sud/11/ тощо).

Така ситуація, на наш погляд, свідчить про те, що існує потреба у вдосконаленні порталу «Судова влада» і виробленні єдиного підходу до оприлюднення інформації..

3) На сайтах/сторінках судів відсутня система обліку публічної інформації. Причина такого явища, насамперед, полягає в тому, що наразі не створено єдиної форми для оприлюднення цих відомостей, на що інколи звертають увагу представники судів. Відповідно, суди мають об'єктивні труднощі в опублікуванні цієї інформації.

4) Варто також звернути увагу на необхідність синхронізації інформаційного наповнення власних веб-сайтів судів та їх сторінок на

веб-порталі «Судова влада України». Це питання стосується не всіх судів, щодо яких проводився моніторинг, а лише тих, хто має свій власний сайт та окрему сторінку на зазначеному веб-порталі.

Зокрема, експерти з моніторингу зазначають, що деякі суди, створивши власні сучасні веб-сайти, оприлюднюють на них більший обсяг інформації, ніж на їх сторінках на веб-порталі «Судова влада України». В результаті, почавши пошук зі сторінки на порталі користувач може не отримати необхідної публічної інформації про суд. На таких веб-сторінках проблематично знайти й відомості про те, що суд має інший веб-сайт, оскільки така інформація зазвичай відсутня (її можна знайти через пошукову систему або випадково).

З іншого боку зазначений дуалізм не дозволяє згаданим судам в повній мірі використовувати технічні можливості веб-порталу «Судова влада України». Наприклад, на зазначеному порталі створено важливу інформаційну систему, яка дозволяє відслідковувати всі стадії розгляду справ. Проте, суди, які мають власні сайти, нерідко не забезпечують доступ до неї і не дають альтернативної системи пошуку цієї інформації.

Зважаючи на це, доцільно було б синхронізувати сторінки судів на веб-порталі «Судова влада України» та їх власні веб-сайти або в інший спосіб усунути описану проблему.

4.2. Суб'єктивні проблеми неоприлюднення певної інформації на веб-сайтах та веб-сторінках судів.

Серед суб'єктивних причин неоприлюднення певної інформації на сайтах судів можна виокремити наступні:

- 1) Оприлюднення інформації залежить не тільки від працівників апарату суду, які відповідальні за наповнення веб-сайтів/сторінок інформацією (зокрема, прес-служби), але й від співробітників інших відділів. За результатами моніторингу було виявлено, що у багатьох випадках відсутні добре налагоджені комунікації між відділами апарату суду, а отже, присутні прогалини у наповненні сайтів.
- 2) Спостерігаються різні підходи до наповнення типових розділів веб-сторінок. Це, на наш погляд, є результатом відсутності єдиної усталеної практики оприлюднення інформації на веб-сторінках порталу «Судова влада України».

- 3) Звертає на себе увагу й неоднакове застосування працівниками судів одних і тих самих вимог законодавства України в сфері доступу до публічної інформації. Це пов'язано, насамперед, з різним тлумаченням зазначених правових норм. Зокрема, експерти відзначають, що нерідко зустрічаються випадки, коли суди оприлюднюють неповну контактну інформацію, пояснюючи це тим, що номери телефонів чи електронних адрес співробітників суду збігаються. Також мають місце випадки, коли замість опублікування на сайті відомостей про основні завдання, місію, функції суду, його компетенцію, деякі суди оприлюднюють лише посилання на Закон України «Про судоустрій і статус судів». Натомість інші суди дають розлогю інформацію із зазначеного питання в зрозумілій для пересічного користувача формі.
- 4) відсутність систематичного контролю за своєчасністю оприлюднення інформації на сайтах та її повнотою і доступністю. Зазначений моніторинг продемонстрував, що представники судів здатні швидко заповнювати прогалини в інформаційному наповненні сайтів у разі, коли на це звертається їх увага. Зважаючи на це моніторинг сайтів є дієвим механізмом зовнішнього оцінювання стану інформаційної відкритості, яких допомагає судам ставати більш відкритими і дружніми для громади.

4.3. Питання доступності інформації на офіційній сторінці суду на веб-порталі «Судова влада».

Доступність інформації значною мірою залежить від навігації, а саме від того, як швидко її вдається знайти. Крім того, можливість доступу до повідомлень залежить від форматів, у яких їх оприлюднено.

Під час дослідження у 2017 році, експерти звернули увагу на те, що завдяки простій уніфікованій формі кожної із веб-сторінок судів, більша частина відомостей знаходиться в межах одного- двох «кліків», що є максимально зручно.

Проте, як зазначалось вище, на веб-порталі «Судова влада України» створено лише п'ять тематичних розділів. Їх явно не вистачає для того, що б забезпечити простий та зручний доступ до повідомлень про діяльність суду, оскільки розділи «Громадянам» та «Інше» переповнені інформацією.

Існують й інші проблеми доступності. Зокрема, незважаючи на те, що публічна інформація про суд в переважній більшості випадків знаходиться в межах двох-трьох «кліків», вона нерідко розміщена вкрай нелогічно, а тому час на її пошук збільшується. Інколи це призводить до того, що такі відомості взагалі неможливо знайти. Звісно, це негативно впливає на доступ до зазначеної інформації.

Важливо наголосити, що оприлюднення оголошень (про конкурси на заміщення вакантних посад, про збори суддів, про закупівлі товарів, робіт, послуг за державні кошти тощо) лише в розділі «Новини» робить їх важкодоступними, оскільки новини постійно оновлюються і оголошення швидко зникають з поля зору користувачів. Це певною мірою знижує доступність зазначеної інформації. Тому для покращення доступу до таких відомостей варто розміщувати гіперпосилання на них у відповідних тематичних підрозділах сайту. Це дозволить інформації довше перебувати в полі зору користувачів і забезпечить кращий доступ до неї.

З іншого боку, не менш важливим є питання створення декількох однакових тематичних підрозділів сайтів. Так, найбільш дубльованим є підрозділ, присвячений кадровій роботі. Доволі поширеною є ситуація, коли розділ «Інше» має два підрозділи «Вакансії». А подекуди до них додається ще й окремий підрозділ «Кадрове забезпечення», де також оприлюднюються повідомлення про умови конкурсу на заміщення вакантних посад (див, зокрема, сайт господарського суду Львівської області). Такий підхід є невиправданим і лише погіршує доступ до публічної інформації, адже користувач, зайшовши до одного з підрозділів вже не буде шукати інформацію в інших. Подібний дуалізм, на нашу думку, варто усунути, залишивши на сайті лише по одному тематичному підрозділу для кожного виду повідомлень.

4.4. Доступність форматів, у яких оприлюднено інформацію

У 2017 році за результатами моніторингу веб-сторінок судів на веб-порталі «Судова влада України» спостерігається тенденція до оприлюднення інформації переважно у гіпертекстовому форматі, що значно покращує доступ до неї, надає можливість перегляду з використанням мобільних пристроїв.

Однак, законодавство України передбачає необхідність обов'язкового оприлюднення певної інформації і в інших форматах (набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних).

Під час моніторингу експерти звернули увагу на те, що частина інформації на сайтах/сторінках судів публікується у PDF-форматі (як скановане зображення), що унеможливило повторну обробку даних та, в деяких випадках, не дає можливості перегляду такої інформації. Це в першу чергу стосується звітів та планів роботи судів.

Крім того, чимало судів публікує інформацію щодо поточних конкурсів на заміщення вакантних посад здебільшого у форматі Word, що потребує постійного завантаження відповідних файлів. Такий формат є вкрай не зручним для користувача, особливо при використанні мобільних пристроїв.

4.5. Зручність сприйняття інформації (технічні параметри)

Доступність інформації багато в чому залежить від наявності певних технічних можливостей на сайті/сторінці суду в мережі Інтернет. Саме тому під час моніторингу експерти аналізували зручність сприйняття інформації про діяльність суду звичайними користувачами (незалежно від їх рівня освіти та стану здоров'я). В результаті моніторингу було виявлено, що певні групи користувачів з обмеженими фізичними можливостями все ще не можуть отримати повну інформацію про діяльність суду. Зокрема, сайти судів не мають звукового супроводження дій користувача, окремих версій сайту для людей із слабким зором тощо.

Як правило, надання необхідних технічних можливостей не залежить від роботи працівників того чи іншого суду. Їх повинні забезпечити розробники сайтів та веб-порталу «Судова влада України» (за можливості). І над цим варто і надалі працювати. Зокрема, доцільно створити версію сайту для зручного перегляду зі смартфона та/чи планшета; контекстний та розширений пошук по сторінках кожного із судів, розміщених на порталі «Судова влада»; створити основні розділи на найпоширеніших іноземних мовах тощо.

Окремо необхідно звернути увагу на форми заяв, запитів та інших зразків документів, оприлюднених на сайтах/сторінках судів. Враховуючи призначення таких форм, вони мають бути розміщені не тільки в гіпертекстовому форматі, але й у форматі для скачування з можливістю їх подальшого заповнення та роздрукування. Проте, результати моніторингу вказують на те, що більшість судів не

публікують форми типових документів у таких форматах. Виправлення цієї ситуації цілком залежить від працівників апарату суду.

V. Рекомендації

1. Проводити моніторинг інформаційної відкритості судів на систематичній основі не рідше одного разу на рік.
2. Врахувати рекомендації, надані судам експертами з моніторингу щодо оприлюднення на веб-сайтах/веб-сторінках інформації про діяльність суду.
3. Систематично проводити конференції/семінари/тренінги для працівників судів із питань оприлюднення на веб-сайтах публічної інформації про діяльність суду, але не рідше одного разу на рік.
4. Збільшити кількість типових тематичних розділів веб-сторінок судів на веб-порталі «Судова влада України».
5. Впровадити єдиний підхід до інформаційного наповнення розділів веб-сторінок судів на веб-порталі «Судова влада України».
6. Оприлюднити систему обліку публічної інформації кожного із судів.
7. Усунути дублювання підрозділів сайту. Оприлюднювати повідомлення виходячи з принципу: один тематичний підрозділ для одного виду інформації.
8. Покращити технічні можливості порталу «Судова влада» та сайтів судів, забезпечивши звукове супроводження дій користувача; створення окремих версій сайту для людей зі слабким зором, а також версії сайту для зручного перегляду зі смартфона та/чи планшета; створити технічну можливість контекстного та розширеного пошуку по сторінках кожного із судів, розміщених на порталі «Судова влада»; створити основні розділи сайтів на найпоширеніших іноземних мовах; оприлюднювати форми типових заяв, а також запитів на доступ до інформації та звернень громадян у форматі для скачування з можливістю їх подальшого заповнення та роздрукування тощо.
9. Врахувати інші викладені в цьому звіті зауваження.

VI. Рейтинг відкритості

За попередніми результатами дослідження загальний коефіцієнт інформаційної відкритості судів становив 51,6%. Водночас жоден із судів не мав високого рівня інформаційної відкритості (понад 81%) та лише 9 судів мали середній рівень (61% - 80%). Після проведення комунікацій між експертами з моніторингу та представниками судів рівень інформаційної відкритості значно покращився.

Загалом, коефіцієнт інформаційної відкритості зріс на 4,9% після періоду взаємодії. Під час періоду комунікацій з експертами, взаємодіяли 35 судів, а саме:

1. Херсонський окружний адміністративний суд,
2. Господарський суд Львівської області,
3. Господарський суд Одеської області,
4. Одеський окружний адміністративний суд,
5. Господарський суд Чернівецької області,
6. Запорізький окружний адміністративний суд,
7. Комунарський районний суд міста Запоріжжя,
8. Московський районний суд міста Харкова,
9. Господарський суд Харківської області,
10. Червонозаводський районний суд міста Харкова,
11. Господарський суд Миколаївської області,
12. Господарський суд Житомирської області,
13. Київський районний суд міста Харкова,
14. Господарський суд Волинської області,
15. Чернівецький окружний адміністративний суд,
16. Вінницький окружний адміністративний суд,
17. Волинський окружний адміністративний суд,
18. Луганський окружний адміністративний суд,
19. Господарський суд Дніпропетровської області,
20. Жовтневий районний суд міста Харкова,
21. Орджонікідзевський районний суд міста Харкова,
22. Личаківський районний суд міста Львова,
23. Київський окружний адміністративний суд,
24. Івано- Франківський окружний адміністративний суд,
25. Господарський суд Кіровоградської області,
26. Галицький районний суд міста Львова,
27. Господарський суд Черкаської області,
28. Полтавський окружний адміністративний суд,

29. Харківський окружний адміністративний суд,
30. Господарський суд Вінницької області,
31. Господарський суд Запорізької області,
32. Залізничний районний суд міста Львова,
33. Самарський районний суд міста Дніпропетровська,
34. Держинський районний суд міста Харкова,
35. Дніпровський районний суд міста Києва.

Найбільший приріст коефіцієнта інформаційної відкритості стосувався таких видів інформації:

1. Структура суду. Цей набір параметрів включає відомості про голову суду та його заступників, про суддівський корпус та структурні підрозділи апарату суду, а також інформацію для маломобільних груп населення. За параметрами цього розділу було покращено доступ до інформації на 30,3% від загальної кількості приросту.
2. Діяльність суду по забезпеченню прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб. Цей набір параметрів включає відомості щодо реалізації права на звернення громадян та права на доступ до публічної інформації, відомості щодо оскарження рішень, дій (бездіяльності) суду і його посадових осіб, а також оскарження неправомірних дій судді, наявність зразків документів і відомості щодо взаємодії з громадськістю. Доступ до інформації за параметрами цього розділу було покращено на 42,1% від загальної кількості приросту, з них відомості щодо звернень громадян – 17,3%, публічної інформації – 12,7%.

Доступ до інформації за іншими категоріями параметрів було покращено в межах 6% від загальної кількості приросту, зокрема загальна інформація про суд - 6,2%, суддівське самоврядування – 4,1%, відомості про заходи щодо протидії корупції та очищення влади – 1,5%, нормативно-правові засади діяльності суду – 2,7%, відкриті дані – 0,3%, інформація про закупівлю товарів, робіт, послуг за бюджетні кошти - 1,4%, кадрове забезпечення – 3,5%, бюджет і фінанси – 1,3%, безкоштовна правова допомога – 2,9%, критерії зручності сприйняття інформації – 3,7%.

Слід зауважити, що працівники, відповідальні за наповнення та функціонування офіційних веб-ресурсів, зазначали, що вони не мають можливості редагувати більшість технічних параметрів. Зважаючи на

те, що веб-сторінки судів знаходяться на єдиному порталі «Судова влада», розробником якого є державне підприємство "Інформаційні судові системи", суди були наділені обмеженими функціональними можливостями, а переважна більшість технічних питань знаходиться в компетенції розробника порталу.

Однак, деякі суди все ж таки покращили свої позиції, опублікувавши на своїх веб-сторінках посилання на веб-сайти, які передбачені рішенням Ради суддів України № 68 від 06.10.2016 та включені до параметрів моніторингу, а саме посилання на офіційний веб-сайт Ради суддів України додали 13 судів, офіційний веб-сайт Вищої ради правосуддя - 13 судів, офіційний веб-сайт Вищої кваліфікаційної комісії суддів - 14 судів, офіційний веб-сайт Верховного Суду України - 11 судів та на офіційний веб-сайт професійної мережі "Феміда" - 13 судів..

Лідерами серед судів відповідної юрисдикції є:

- Херсонський окружний адміністративний суд із коефіцієнтом інформаційної відкритості 84,14%, який посів перше місце як серед окружних адміністративних судів, так і в загальному рейтингу інформаційної відкритості.
- Господарський суд Львівської області із показником відкритості 82,33%, який посів перше місце серед господарських судів та друге в загальному рейтингу інформаційної відкритості.
- Комунарський районний суд міста Запоріжжя із показником інформаційної відкритості 79,79%, який виявився лідером серед місцевих загальних судів (районних судів міст Києва, Харкова, Львова, Дніпра та Запоріжжя), посівши четверте місце в загальному рейтингу.

Лідерами в загальному рейтингу інформаційної відкритості виявилися Херсонський окружний адміністративний суд (84,14%), господарський суд Львівської області (82,33%), господарський суд Одеської області (81,10%).

Рівень забезпечення доступу до публічної інформації судами першої інстанції шляхом оприлюднення її на офіційних веб-сайтах/веб-сторінках у 2017 році.

Рейтинг	Назва суду	Коефіцієнт інформаційної відкритості, %
Високий рівень, >81%	1 Херсонський окружний адміністративний суд	84,14
	2 Господарський суд Львівської області	82,33
	3 Господарський суд Одеської області	81,10
Середній рівень, 61%-80%	4 Комунарський районний суд міста Запоріжжя	79,79
	5 Одеський окружний адміністративний суд	79,72
	6 Господарський суд Чернівецької області	78,98
	7 Московський районний суд міста Харкова	78,14
	8 Запорізький окружний адміністративний суд	77,72
	9 Червонозаводський районний суд міста Харкова	77,71
	10 Київський районний суд міста Харкова	75,96
	11 Чернігівський окружний адміністративний суд	75,62
	12 Господарський суд Харківської області	74,48
	13 Господарський суд Миколаївської області	73,61
	14 Господарський суд Волинської області	72,83

	15	Господарський суд Житомирської області	72,78
	16	Чернівецький окружний адміністративний суд	71,61
	17	Вінницький окружний адміністративний суд	71,05
	18	Жовтневий районний суд міста Харкова	70,90
	19	Орджонікідзевський районний суд міста Харкова	70,77
	20	Волинський окружний адміністративний суд	69,87
	21	Личаківський районний суд міста Львова	69,31
	22	Луганський окружний адміністративний суд	68,69
	23	Господарський суд Дніпропетровської області	68,65
	24	Київський окружний адміністративний суд	64,48
	25	Галицький районний суд міста Львова	63,46
	26	Івано-Франківський окружний адміністративний суд	62,94
	27	Господарський суд Івано-Франківської області	62,55
	28	Господарський суд Кіровоградської області	61,21
Задовільний рівень,	29	Хмельницький окружний адміністративний суд	60,63
	30	Шевченківський районний суд міста	60,21

41%-60%		Запоріжжя	
	31	Господарський суд Черкаської області	60,07
	32	Господарський суд Сумської області	58,26
	33	Полтавський окружний адміністративний суд	58,06
	34	Харківський окружний адміністративний суд	57,24
	35	Господарський суд Вінницької області	57,18
	36	Подільський районний суд міста Києва	56,70
	37	Господарський суд Тернопільської області	56,20
	38	Залізничний районний суд міста Львова	56,06
	39	Господарський суд Закарпатської області	55,73
	40	Печерський районний суд міста Києва	55,37
	41	Рівненський окружний адміністративний суд	54,41
	42	Львівський окружний адміністративний суд	54,31
	43	Франківський районний суд міста Львова	54,31
	44	Самарський районний суд міста Дніпропетровська	53,94
	45	Господарський суд Запорізької області	53,56
	46	Дніпропетровський окружний адміністративний суд	53,54
47	Шевченківський районний суд міста Києва	52,55	

48	Кіровоградський окружний адміністративний суд	52,41
49	Фрунзенський районний суд міста Харкова	52,23
50	Амур-Нижньодніпровський районний суд міста Дніпропетровська	52,07
51	Сихівський районний суд міста Львова	51,23
52	Господарський суд Донецької області	50,93
53	Тернопільський окружний адміністративний суд	50,72
54	Сумський окружний адміністративний суд	50,51
55	Господарський суд Чернігівської області	49,59
56	Господарський суд Рівненської області	49,48
57	Оболонський районний суд міста Києва	49,41
58	Держинський районний суд міста Харкова	48,67
59	Красногвардійський районний суд міста Дніпропетровська	48,51
60	Шевченківський районний суд міста Львова	48,30
61	Деснянський районний суд міста Києва	48,19
62	Господарський суд Херсонської області	48,09
63	Господарський суд міста Києва	47,93
64	Жовтневий районний суд міста Запоріжжя	47,71

65	Хортицький районний суд міста Запоріжжя	47,18
66	Заводський районний суд міста Запоріжжя	47,02
67	Ленінський районний суд міста Запоріжжя	46,97
68	Індустріальний районний суд міста Дніпропетровська	46,81
69	Закарпатський окружний адміністративний суд	46,51
70	Орджонікідзевський районний суд міста Запоріжжя	46,38
71	Ленінський районний суд міста Дніпропетровська	45,85
72	Миколаївський окружний адміністративний суд	45,84
73	Голосіївський районний суд м. Києва	45,53
74	Черкаський окружний адміністративний суд	45,38
75	Господарський суд Луганської області	45,35
76	Ленінський районний суд міста Харкова	44,73
77	Житомирський окружний адміністративний суд	44,61
78	Дніпровський районний суд міста Києва	44,41
79	Комінтернівський районний суд міста Харкова	43,35
80	Кіровський районний суд міста Дніпропетровська	43,19

	81	Жовтневий районний суд міста Дніпропетровська	43,03
	82	Господарський суд Київської області	42,77
	83	Святошинський районний суд міста Києва	42,39
	84	Господарський суд Хмельницької області	41,94
	85	Солом'янський районний суд міста Києва	41,86
	86	Господарський суд Полтавської області	41,43
	87	Окружний адміністративний суд міста Києва	41,38
Низький рівень, 21%-40%	88	Бабушкінський районний суд міста Дніпропетровська	38,30
	89	Донецький окружний адміністративний суд	35,42
	90	Дарницький районний суд міста Києва	29,52

Окремо варто відзначити, що внаслідок активної взаємодії під час комунікацій вдалось значно покращити рівень інформаційної відкритості судів. Так, якщо за попередніми даними моніторингу жоден із судів не мав високого рівня інформаційної відкритості, а середній рівень мали лише 9 судів, то після проведення комунікацій три суди досягли високого рівня інформаційної відкритості (понад 81 % публічної інформації оприлюднюється на їх сайтах), а 25 судів - середнього (61 % - 80 %). Такі результати, на наш погляд, свідчать про намагання судів ставати більш відкритими та прозорими, а також, про те, що вони потребують певної допомоги у цьому.

Приріст показника інформаційної відкритості в період комунікації.

№	Назва суду	Коефіцієнт інф-ої відкритості до комунікації, %	Коефіцієнт інф-ої відкритості після комунікації, %	приріст, %
1	Херсонський окружний адміністративний суд	61,65	84,14	22,48
2	Господарський суд Львівської області	74,23	82,33	8,11
3	Господарський суд Одеської області	64,82	81,10	16,27
4	Комунарський районний суд міста Запоріжжя	44,73	79,79	35,05
5	Одеський окружний адміністративний суд	76,64	79,72	3,08
6	Господарський суд Чернівецької області	59,56	78,98	19,42
7	Московський районний суд міста Харкова	48,51	78,14	29,63
8	Запорізький окружний адміністративний суд	56,01	77,72	21,71
9	Червонозаводський районний суд міста Харкова	50,37	77,71	27,34
10	Київський районний суд міста Харкова	52,82	75,96	23,14
11	Господарський суд Харківської області	74,07	74,48	0,41
12	Господарський суд Миколаївської області	66,17	73,61	7,44

13	Господарський суд Волинської області	55,27	72,83	17,56
14	Господарський суд Житомирської області	58,57	72,78	14,20
15	Чернівецький окружний адміністративний суд	53,23	71,61	18,38
16	Вінницький окружний адміністративний суд	51,23	71,05	19,82
17	Жовтневий районний суд міста Харкова	52,82	70,90	18,09
18	Орджонікідзевський районний суд міста Харкова	52,73	70,77	18,04
19	Волинський окружний адміністративний суд	60,32	69,87	9,55
20	Личаківський районний суд міста Львова	47,87	69,31	21,44
21	Луганський окружний адміністративний суд	67,09	68,69	1,59
22	Господарський суд Дніпропетровської області	50,10	68,65	18,54
23	Київський окружний адміністративний суд	49,54	64,48	14,94
24	Галицький районний суд міста Львова	57,77	63,46	5,69
25	Івано-Франківський окружний адміністративний суд	59,39	62,94	3,54
26	Господарський суд Кіровоградської області	55,37	61,21	5,84
27	Господарський суд Черкаської області	55,37	60,07	4,70

28	Полтавський окружний адміністративний суд	57,24	58,06	0,82
29	Харківський окружний адміністративний суд	48,20	57,24	9,03
30	Господарський суд Вінницької області	52,17	57,18	5,01
31	Залізничний районний суд міста Львова	50,59	56,06	5,48
32	Самарський районний суд міста Дніпропетровська	50,11	53,94	3,84
33	Господарський суд Запорізької області	49,59	53,56	3,98
34	Дзержинський районний суд міста Харкова	46,70	48,67	1,97
35	Дніпровський районний суд міста Кисва	43,03	44,41	1,38

Таким чином, проведений моніторинг показав, що він є дієвим інструментом покращення доступу до публічної інформації про діяльність суду.

